ELEANOR SHARPSTON
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2010. július 1-je[1]

1. A Bizottság annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Máltai Köztársaság – mivel 2004. április 16-án kizárólagos közszolgáltatási szerződést kötött a Gozo Channel Company Ltd-vel (a továbbiakban: GCCL) anélkül, hogy előzetesen ajánlati felhívást tett volna közzé – nem teljesítette a 3577/92/EGK tanácsi rendeletből,[2] különösen annak 1. és 4. cikkéből eredő kötelezettségeit.

2. Málta védekezésének legfőbb érve, hogy a szóban forgó időpontban a rendelet rá nem volt alkalmazható. Málta csupán 2004. május 1-jén csatlakozott az Európai Unióhoz, noha a csatlakozási szerződést[3] 2003. április 16-án írta alá.

3. A Bíróság által feltett kérdésre a Bizottság hangsúlyozta, hogy az államok valamely szerződés hatálybalépéséig kötelesek a szerződés rendelkezéseinek jóhiszemű betartására, valamint tartózkodni kötelesek azoktól a cselekményektől, amelyek meghiúsítanák a szerződés tárgyát és célját – melyek a nemzetközi jognak a szerződések jogáról szóló bécsi egyezmény 18. és 26. cikkében megfogalmazott elvei.[4]

1 – Eredeti nyelv: angol.

2 – A szolgáltatásnyújtás szabadsága elvének a tagállamokon belüli tengeri fuvarozásra (tengeri kabotázs) történő alkalmazásáról szóló, 1992. december 7-i rendelet (HL L 364., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 6. fejezet, 2. kötet, 10. o.; a továbbiakban: rendelet).

3 – A Belga Királyság, a Dán Királyság, a Németországi Szövetségi Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, a Francia Köztársaság, Írország, az Olasz Köztársaság, a Luxemburgi Nagyhercegség, a Holland Királyság, az Osztrák Köztársaság, a Portugál Köztársaság, a Finn Köztársaság, a Svéd Királyság, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága (az Európai Unió tagállamai), és a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között, a Cseh Köztársaságnak, az Észt Köztársaságnak, a Ciprusi Köztársaságnak, a Lett Köztársaságnak, a Litván Köztársaságnak, a Magyar Köztársaságnak, a Máltai Köztársaságnak, a Lengyel Köztársaságnak, a Szlovén Köztársaságnak és a Szlovák Köztársaságnak az Európai Unióhoz történő csatlakozásáról szóló szerződés (HL L 236., 17. o.; a továbbiakban: csatlakozási szerződés).

4 – Bécsben, 1969. május 23-án kötött egyezmény; hatályba lépett 1980. január 27-én (Az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tára, 1155. kötet, 331. o.; a továbbiakban: bécsi egyezmény).

Jogi háttér

A bécsi egyezmény

4. A bécsi egyezmény jelentős részben egységes szerkezetbe foglalja a szerződések nemzetközi jogát. Az 1. cikk értelmében az egyezményt az államok közötti szerződésekre kell alkalmazni (ide értve tehát a csatlakozási szerződést is), valamint az 5. cikk szerint az minden olyan szerződésre vonatkozik, amely nemzetközi szervezetet hoz létre (beleértve az Európai Közösségek és az Európai Unió különféle szerződéseit is).[5] Számos rendelkezése a nemzetközi szokásjog szabályait tükrözi, amely, mint ilyen, a közösségi jogrend részét képezi.[6] A 18. cikket (amely az úgynevezett „ideiglenes kötelezettséget" tartalmazza) és a 26. cikket (amely a jóhiszeműség követelményét rögzíti) általában e rendelkezések közé tartozónak tekintik.[7] Habár e cikkek Máltára nézve nem kötelezőek,[8] hasznos kiemelni őket annak kifejezésre juttatása céljából, hogy melyek azok a nemzetközi szokásjogi szabályok, amelyeket Málta magára nézve alkalmazandónak ismer el.

5. „A szerződés tárgyának és céljának a hatálybalépés előtti meghiúsításától való tartózkodás kötelezettsége" című 18. cikk így rendelkezik:

„Az állam tartózkodni köteles azoktól a cselekményektől, amelyek meghiúsítanák a szerződés tárgyát és célját, midőn:

(a) megerősítés, elfogadás vagy jóváhagyás fenntartásával írta alá a szerződést, vagy cserélte ki a szerződést létrehozó okiratokat, mindaddig, amíg nem válik nyilvánvalóvá az a szándéka, hogy a szerződésnek nem válik részesévé; vagy

(b) kifejezte azt, hogy a szerződés reá nézve kötelező hatályát elismeri, mindaddig, amíg a szerződés hatályba nem lép, és feltéve, hogy e hatálybalépést indokolatlanul nem késleltetik."

5 – Mindazonáltal a jelenlegi tagállamok közül Franciaország, Málta és Románia nem írták alá a bécsi egyezményt, és bár az összes többi tagállam immár megerősítette, vagy csatlakozott hozzá, vagy államutódlással a részévé vált, Luxemburg és Portugália csak a csatlakozási szerződés aláírása és hatálybalépése közötti időszakban tette ezt meg, míg Írország csak ez utóbbi időpontot követően (lásd az Egyesült Nemzetek Szerződéseinek Tárát a http://treaties.un.org címen).

6 – Lásd a legutóbbi C-386/08. sz. Brita-ügyben hozott ítélet (EBHT 2010., I-1289. o.) 40. és 42. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

7 – Ugyanakkor nem minden hivatkozási forrás ért egyet a tekintetben, hogy a 18. cikk mennyiben tekinthető egyszerűen a nemzetközi szokásjog kodifikációjának, vagy inkább annak egyfajta továbbfejlesztésének: lásd például Sinclair, I., *The Vienna Convention on the Law of Treaties,* Manchester University Press, 1973, 22. o.; néhány, a bécsi egyezményben foglaltaktól eltérően megfogalmazott szokásjogi szabály áttekintéséhez lásd továbbá Klabbers, J., „How to defeat a treaty's object and purpose pending entry into force: toward manifest intent", *Vanderbilt Journal of Transnational Law,* 2001. március, 34. szám, 283. o.

8 – Lásd a fenti 5. lábjegyzetet.

6. A „*Pacta sunt servanda*” című 26. cikk kimondja:

„Minden hatályos szerződés kötelezi a részes feleket, és a szerződést jóhiszeműen kell végrehajtaniuk.”

Az EK-Szerződés

7. Az EK 226. cikk (jelenleg EUMSZ 258. cikk) így rendelkezik:

„Ha a Bizottság megítélése szerint egy tagállam [az e Szerződésből/a Szerződésekből] eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette, az ügyről indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére.

Ha az érintett állam a Bizottság által meghatározott időn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság az [Európai Unió] Bíróságához fordulhat.”

8. Az EK 249. cikk (jelenlegi EUMSZ 288. cikk) második bekezdése értelmében:

„A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.”

9. Az EK 254. cikk (1) és (2) bekezdése (jelenleg, módosítást követően EUMSZ 297. cikk) értelmében a rendeletek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történt kihirdetésüket követő 20. napon lépnek hatályba.

A csatlakozási szerződés és a csatlakozási okmány

10. A csatlakozási szerződés 1. cikkének (1) bekezdése értelmében 10 új állam – ideértve Máltát is – „az Európai Unió tagjává, egyúttal az Unió alapját képező szerződéseknek, beleértve azok módosításait és kiegészítéseit, részes felévé” vált. Az 1. cikk (2) bekezdése pontosította:

„A felvétel feltételeit és az Unió alapját képező szerződéseknek a felvétellel együtt járó kiigazításait az e szerződéshez mellékelt okmány állapítja meg.[9] Az okmány rendelkezései e szerződés szerves részét képezik.”

9 – A Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság csatlakozásának feltételeiről, valamint az Európai Unió alapját képező szerződések kiigazításáról szóló okmány (HL L 236, 33. o.; a továbbiakban: csatlakozási okmány).

11. Az Athénban 2003. április 16-án aláírt csatlakozási szerződés 2. cikkének (2) bekezdése szerint e szerződés 2004. május 1-jén lépett hatályba.

12. A csatlakozási okmány 2. cikke így rendelkezett:

„A csatlakozás időpontjától kezdődően az eredeti szerződések rendelkezései és az intézmények, valamint az Európai Központi Bank által a csatlakozást megelőzően elfogadott jogi aktusok az új tagállamok számára kötelezőek, és az említett szerződésekben, illetve az ebben az okmányban megállapított feltételekkel alkalmazandók ezekben az államokban."

13. A rendelet Máltára való alkalmazása tekintetében ilyen feltételek nem kerültek megállapításra.

14. Málta a csatlakozási szerződés megerősítéséről szóló okiratot 2003. július 30-án helyezte letétbe az olasz kormánynál.

A 3577/92 rendelet

15. A Tanács a rendeletet 1992. december 7-én fogadta el, és azt 1992. december 12-én tették közzé az *Európai Közösségek Hivatalos Lapjában*.

16. Az 1. cikk (1) bekezdése a következőképp rendelkezik:

„1993. január 1-jétől a tengeri fuvarozási szolgáltatások (tengeri kabotázs) szabad mozgása érvényes azokra a közösségbeli hajótulajdonosokra, akik egy tagállamban jegyeztették be hajóikat és ezen tagállam lobogója alatt hajóznak, azzal a feltétellel, hogy ezek a hajók megfelelnek minden előírásnak, amely az adott tagállamban a tengeri kabotázs nyújtására vonatkozik, ideértve az Euros-lajstromozású hajókat is, miután a Tanács jóváhagyta ezt a lajstromot."

17. A 2. cikk (1) bekezdése értelmében a „tengeri fuvarozási szolgáltatások egy tagállamon belül (tengeri kabotázs)" „olyan szolgáltatások, amelyeket rendszerint díjazás fejében végeznek", és különösen magukban foglalják a c) pont második francia bekezdése szerint a „szigetközi kabotázst: utasok vagy áruk fuvarozása tengeren […] egyazon tagállam egy vagy több szigetén fekvő kikötői között."

18. A 2. cikk (4) bekezdése a „közszolgáltatási kötelezettségeket" olyan kötelezettségekként határozza meg, „amelyeket a közösségbeli hajótulajdonos, amennyiben a saját kereskedelmi érdekeit tartaná szem előtt, nem vállalna, illetve azonos mértékben vagy azonos feltételek mellett nem vállalna".

19. A 4. cikk ekként rendelkezik:

„(1) A tagállamok közszolgáltatási szerződéseket köthetnek a szigetekről vagy a szigetekre irányuló, valamint a szigetek közötti kabotázsban közlekedő hajótársaságokkal, vagy közszolgáltatási kötelezettségeket róhatnak ki a kabotázsszolgáltatás ellátásának feltételeként.

Amennyiben egy tagállam közszolgáltatási szerződést köt vagy közszolgáltatási kötelezettséget ró ki, akkor azt az összes közösségbeli hajótulajdonossal szemben a megkülönböztetés tilalmának elvét követve kell megtennie.

(2) Közszolgáltatási kötelezettségek elrendelésekor a tagállamok csak a kiszolgálandó kikötőkre, a rendszerességre, a folyamatosságra, a járatsűrűségre, a szolgáltatás ellátásának képességére, a felszámítandó díjakra és a hajók személyzettel való ellátására nézve írhatnak elő kötelezettségeket.

Amennyiben szükséges, minden közösségbeli hajótulajdonos részére ellentételezés jár a közszolgáltatási kötelezettségek teljesítéséért.

(3) A már megkötött közszolgáltatási szerződések hatályban maradhatnak a lejáratuk napjáig."

20. A 11. cikknek megfelelően a rendelet 1993. január 1-jén lépett hatályba. A 6. cikk értelmében ugyanakkor számos kabotázsszolgáltatás – a Földközi-tenger térségében, Spanyolország, Portugália és Franciaország partjai mentén, bizonyos spanyol, portugál és francia part menti szigetekre, szigetekre és Európán kívüli területekre tekintettel – 1995. január 1. és 2004. január 1. közötti különböző időpontokig mentesült a rendelet alkalmazása alól.

Ténybeli és eljárási háttér

21. A csatlakozási szerződés megkötését megelőző tárgyalások során számos alkalommal felmerült és megvitatásra került többek között a tengeri fuvarozás területén fennálló közösségi vívmányoknak való megfelelés Málta általi fokozatos megvalósítása.

22. Ebben az összefüggésben egy 2001. október 26-i közös álláspont[10] megállapította: „[…] az EU tudomásul veszi, hogy Málta 2002. június 30-ig 5 éves időtartamú, kifejezetten közszolgáltatási kötelezettségre irányuló szerződést szándékozik kötni mind a Sea Malta Co. Ltd.-del, mind [a GCCL-lel], és hogy e szerződések megszűnésekor a vonatkozó közösségi vívmányokkal összhangban

10 – Az Európai Unióhoz történő csatlakozási konferencia – Málta doc. 20766/01 CONF-M 80/01.

pályázati eljárást kell alkalmazni." A közös álláspontban az EU megjegyezte továbbá, hogy „jelen szakaszban nem szükséges e fejezet további tárgyalása", kiemelve azonban, hogy a közösségi vívmányok felülvizsgálata fényében „a megfelelő alkalommal visszatérhet ehhez a fejezethez".

23. Végül a Málta és Gozo szigetei közti menetrend szerinti nagysebességű kompszolgáltatásra irányuló szerződést csak 2004. április 16-án (egy évvel a csatlakozási szerződés aláírása után és hozzávetőlegesen két héttel a hatálybalépése előtt) írták alá a GCCL-lel,[11] és öt- helyett hatéves, nem megújítható időtartamra kötötték.

24. Nem vitatott, hogy a szerződést anélkül ítélték oda, hogy a közösségi hajótulajdonosoknak bármilyen lehetőséget biztosítottak volna a pályázásra.

25. Az EK 226. cikk szerinti közigazgatási eljárást követően a Bizottság most annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a Máltai Köztársaság – mivel 2004. április 16-án kizárólagos közszolgáltatási szerződést kötött a GCCL-lel anélkül, hogy előzetesen ajánlati felhívást tett volna közzé – nem teljesítette a rendeletből, különösen annak 1. és 4. cikkéből eredő kötelezettségeit, továbbá azt kéri a Bíróságtól, hogy a Máltai Köztársaságot kötelezze a költségek viselésére.

26. Málta annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy a rendelet nem volt, és jelenleg sem alkalmazandó a vitatott szerződésre, továbbá azt kéri a Bíróságtól, hogy a keresetet mint megalapozatlant utasítsa el, és a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.

Indokolás

27. Málta védekezésének elsődleges érve, hogy a vonatkozó időszakban a rendelet rá nem volt alkalmazandó. Másodlagosan arra hivatkozik, hogy a vitatott szerződés odaítélését a csatlakozási tárgyalások során lényegében engedélyezték (még ha az igazolható okokból késedelmet is szenvedett), és/vagy azt mindenesetre valós szükséglet indokolta, és az az elérni kívánt célokkal arányos volt.

28. Jelen indítványban csak az elsődleges érvvel foglalkozom, amely álláspontom szerint elegendő alapot nyújt a Bizottság keresetének elutasítására anélkül, hogy szükség lenne Málta többi, védekezésképpen előadott érvének részletes vizsgálatára.

11 – A beadványokból kitűnik, hogy a Sea Malta Co. Ltd. nevű céggel szintén kötöttek egy szerződést, azonban ezt követően a társaságot felszámolták.

29. A Bizottság kérelmének helyt adó döntés legfőbb akadálya egyszerű. A kért megállapítás kizárólag valamely, a Szerződések alapján fennálló kötelezettség megszegésére vonatkozhat, amely magában foglalja a Szerződések alapján elfogadott rendeletnek való megfelelés kötelezettségét is. Ilyen kötelezettség kizárólag akkor merülhet fel, ha a Szerződések, és ennélfogva bármely, ezek alapján elfogadott rendelet kötelezik a szóban forgó tagállamot. A jelen ügyben ugyanakkor a Bizottság annak megállapítását kéri, hogy Málta azáltal szegte meg a rendeletet, hogy egy meghatározott intézkedést még azt megelőzően tett meg, hogy az EK-Szerződés rá nézve kötelezővé vált volna.

30. Álláspontom szerint a Bizottság nem küzdötte le ezt az akadályt.

31. Másrészről, ezen állásponttal szemben létezik két lehetséges kifogás, amellyel foglalkozni kell. Értelmezhető-e úgy a kért megállapítás, mint amely nem a szerződés tényleges, 2004. április 16-án történt odaítélésére, hanem annak 2004. május 1-jét követő hatályban tartására vonatkozik? Továbbá tekinthető-e úgy, hogy Málta köteles volt ez utóbbi dátumot megelőzően a rendeletet betartani?

32. E kérdések bármelyikének megvizsgálását megelőzően hasznosnak tűnik felidézni a Bíróság kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlatának bizonyos szempontjait.

A kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásokra vonatkozó ítélkezési gyakorlat

33. Először, amint azt a Bíróság egyértelművé tette, a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban a pert megelőző eljárásnak az a célja, hogy az illető tagállam számára egyrészt alkalmat biztosítson az EU jogából eredő kötelezettségei teljesítésére, másrészt pedig hogy lehetővé tegye a Bizottság által megfogalmazott kifogások elleni védekezést. Következésképpen, (a) az eljárás tárgyát a pert megelőző eljárás határolja be, és (b) mind az indoklással ellátott véleménynek, mind a Bírósághoz benyújtott keresetnek pontosan, egyértelműen és kellő részletességgel kell megfogalmaznia a Bizottság kifogásait annak érdekében, hogy a tagállam és a Bíróság pontosan ítélhesse meg, hogy a kifogás szerint az előbbi milyen módon szegte meg a Szerződés által előírt valamely kötelezettségét, illetőleg annak elkerülése céljából, hogy a Bíróság határozatában túlterjeszkedjen a kereseti kérelmen, vagy ne határozzon valamely kifogás tekintetében.[12]

34. Másodszor, a kötelezettségszegés fennállását azon helyzet alapján kell megítélni, amelyben a szóban forgó tagállam az indokolással ellátott véleményben rögzített határidő lejártakor volt.[13]

12 – Számos egyéb példa közül lásd a C-340/02. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (EBHT 2004., I-9845. o.) 25–27. pontját, a C-235/04. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (EBHT 2007., I-5415. o.) 48. pontját és a C-457/07. sz., Bizottság kontra Portugália ügyben hozott ítélet (EBHT 2009., I-8091. o.) 67. és 68. pontját, valamint az ezen ítéletekben hivatkozott ítélkezési gyakorlatot.

13 – Lásd például a fenti 12. lábjegyzetben hivatkozott C-235/04. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet 52. pontját.

35. Végül, a Bizottság feladata az állítólagos kötelezettségszegés fennállásának bizonyítása és a Bíróság előtt e kérdés vizsgálatához szükséges bizonyítékok előterjesztése. A Bizottság a keresetében nem állíthatja csupán azt, hogy egy meghatározott intézkedés megtételével egy tagállam nem teljesítette valamely rendeletben előírt kötelezettségét, ezáltal a rendelkezésből nem vezethet le olyan jogkövetkezményeket, amelyek abból nem szükségszerűen következnek. Keresete alátámasztása érdekében bizonyítania kell, hogy e rendelkezés alkalmazásához szükséges feltételek a szóban forgó esetben valóban teljesültek.[14]

A szerződés odaítélése vagy hatályban tartása?

36. A Bizottság egyértelműen annak megállapítását kéri, hogy Málta – mivel 2004. április 16-án megkötött egy bizonyos szerződést – nem teljesítette a rendeletből eredő kötelezettségeit.

37. 2006. december 12-i indokolással ellátott véleményében a Bizottság gyakorlatilag ugyanezt a megfogalmazást használta az állítólagos kötelezettségszegéssel kapcsolatban. Ebben az iratban ugyanakkor arra is felhívta Máltát, hogy a kézhezvétel napjától számított két hónapon belül fogadja el az indokolással ellátott véleménynek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

38. Nyilvánvalóan nem volt elvárható Máltától, hogy visszalépjen az időben annak érdekében, hogy *ne* kösse meg a vitatott szerződést 2004. április 16-án. Az indokolással ellátott véleménynek való megfeleléshez szükséges intézkedések csak azok lehettek volna, amelyek a szerződés megszüntetését, vagy egy hátrányos megkülönböztetéstől mentes pályázati eljárást követően új odaítélést eredményeznek.

39. Az ilyen helyzet gyakori például az EU közbeszerzési szabályaival ellentétesen odaítélt bizonyos közbeszerzési szerződések tekintetében indított kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásokban. Az EUMSZ 258. cikk és a Bíróság ítélkezési gyakorlata fényében, ha a Bizottság megítélése szerint egy ilyen szerződés odaítélése jogellenesen történt, a Bizottságnak, miután az érintett tagállamnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére, először fel kell hívnia a tagállamot a jogsértés meghatározott időn belül (az adott szakaszban rendelkezésre álló bármely eszközzel) történő megszüntetésére, és ezt követően, ha a tagállam ennek nem tett eleget, a Bizottság a Bírósághoz fordulhat, amely ítéletet hoz a tekintetben, hogy a Bizottság által meghatározott időpontban a jogellenes helyzet még fennállt-e.

14 – Lásd a C-347/98. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet (EBHT 2001., I-3327. o.) 38. és 39. pontját.

40. Ez a forgatókönyv tehát azt jelenti, hogy a Bíróság vagy megállapítja, hogy – ha eddig az időpontig a jogellenességet nem szüntették meg – a tagállam nem teljesítette a kötelezettségét, vagy – ha azt megszüntették – elutasítja a Bizottság keresetét.[15] Az első esetben azonban a Bíróság megállapítása továbbra is az odaítélés eredetileg jogsértő voltához, és nem a jogellenesség megszüntetésének elmulasztásához fog kapcsolódni.[16]

41. Következésképpen, még ha a jelen kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás egészében véve a rendelet tekintetében állítólagosan jogsértő helyzet megszüntetésére, vagy Málta elmarasztalására is irányul azon okból, hogy az erre biztosított határidőn belül nem szüntette meg ezt a helyzetet, az eljárás kimenetele szükségszerűen annak megállapításától függ, hogy a szerződés odaítélése a megkötésének napján jogellenes volt-e, vagy legalábbis egy későbbi időpontban jogellenessé vált-e.

42. A jelen eljárásban benyújtott kereseti kérelem a rendeletből, és nem más egyéb jogi aktusból eredő kötelezettség megszegését feltételezi. Következésképpen a kereset sikerességéhez a rendeletnek tiltania kellett volna a szerződés odaítélését – akár 2004. április 16-án, a szerződés megkötésének napján (első feltevés), akár 2004. május 1-jén, amikor a csatlakozási szerződés 2. cikkének (2) bekezdése és a csatlakozási okmány 2. cikke értelmében a rendelet Máltára nézve kötelezővé vált (második feltevés).

43. A második feltevést meglehetősen rövid úton el lehet utasítani.

44. A vitatott szerződés már 2004. május 1-jét megelőzően létezett, és a rendelet 4. cikkének (3) bekezdése kifejezetten lehetővé teszi, hogy a már meglévő közszolgáltatási szerződések a lejáratuk napjáig hatályban maradjanak.[17]

45. Nem osztom a Bizottságnak a tárgyaláson előadott azon felvetését, hogy a 4. cikk (3) bekezdése kizárólag az 1993. január 1-jén már meglévő szerződésekre vonatkozik, még azon tagállamokkal kapcsolatban is, amelyek több mint egy évtizeddel később csatlakoztak az Unióhoz. A rendelkezés „már meglévő szerződésekre", és nem „1993. január 1-jén

15 – Ez utóbbi típusra a C-525/03. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet (EBHT 2005., I-9405. o.) 16. pontjában található példa (noha az inkább egy szélesebb körben alkalmazható rendelet elfogadásával és hatályban tartásával, mintsem egy meghatározott szerződés odaítélésével kapcsolatos).

16 – Erre a C-16/98. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben hozott ítélet (EBHT 2000., I-8315. o.) 1., 12-22. és 113. pontjában található példa. A helyzetet szembe lehet állítani az EK 88. cikk (2) bekezdése (jelenleg az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése, korábban pedig az EK-Szerződés 93. cikkének (2) bekezdése) szerinti állami támogatásokra vonatkozó eljárásokkal, ahol az egyedüli kérdés a Bizottság határozatában kirótt, a jogellenesség megszüntetésére vonatkozó kötelezettség; lásd például a 213/85. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet (EBHT 1988., 281. o.) 7. és 8. pontját.

17 – Megjegyzendő továbbá, hogy a természetes vagy jogi személyekkel kötött szerződések tekintetében nem létezik olyan szerződéses rendelkezés, amely a nemzetközi megállapodásokra vonatkozó EK 307. cikkel (jelenleg EUMSZ 351. cikk) azonos hatállyal bír. Ez a rendelkezés előírja az új tagállamok számára a csatlakozást megelőzően megkötött nemzetközi megállapodások és a Szerződések között fennálló valamennyi összeférhetetlenség kiküszöbölését.

meglévő szerződésekre" utal. A jogbiztonsághoz szükséges követelmények kielégítése érdekében a „már meglévő" kifejezés itt kizárólag „a rendelet hatálybalépésekor már meglévő" szerződéseket jelentheti.[18] Azon államok számára, amelyek 1993. január 1-jét követően csatlakoztak az Unióhoz, ez az időpont a csatlakozásuk időpontja – ezzel a megállapítással a Bizottság maga is egyetért. Valóban, a 2001. október 26-i közös álláspontban annak elfogadásával, hogy egy 2002 júniusa és 2007 júniusa közötti időtartamra létrejött szerződés – anélkül, hogy szükség lenne bármilyen feltétel rögzítésére a rendelet Máltára történő alkalmazását illetően – összeegyeztethető Málta jövőbeli kötelezettségeivel, az EU tárgyalási meghatalmazottai hallgatólagosan elismerték, hogy a 4. cikk (3) bekezdését az ilyen jellegű szerződésre alkalmazni kell.

46. Ezért a Bizottság válaszában foglalt azon állításnak, mely szerint Málta 2004. május 1-jétől kezdődően nem tartotta tiszteletben a rendeletből eredő kötelezettségeit, nem lehet helyt adni.

47. Mindenesetre annak megállapítása, hogy Málta 2004. május 1-jétől kezdődően nem teljesítette a rendeletből eredő kötelezettségeit, ellentétben állna magának a Bizottság által kért megállapításnak a formájával – és a Bizottságnak nincs lehetősége a kérelemnek egy későbbi időpontban történő módosítására vagy újraértelmezésére, mint ahogy azt a tárgyaláson láthatólag megkísérelte.

48. Ennélfogva most rátérek az első feltevésre. Ez a feltevés Málta azon kötelezettségét foglalja magában, hogy a csatlakozásig nem kötheti meg a szerződést.

A csatlakozást megelőző kötelezettség?

49. Sem a csatlakozási szerződés, sem a csatlakozási okmány – melyet Málta 2003. április 16-án írt alá, a ratifikációs nyilatkozatát 2003. július 30-án helyezve letétbe – nem tette kifejezetten kötelezővé a rendeletet Máltára nézve a Szerződés hatálybalépése előtt. Épp ellenkezőleg, a csatlakozási okmány 2. cikkéből eredő elkerülhetetlen következtetésnek tűnik, hogy a rendelet Málta tekintetében kizárólag annak időpontjában, 2004. május 1-jén vált kötelezővé.

50. Mindazonáltal úgy tűnik, hogy a tárgyalási szakasz során Málta akként nyilatkozott, hogy 2002. június 30-ig egy öt évre szóló szerződést szándékozik kötni a GCCL-lel, és hogy egy ilyen szerződés, a csatlakozással összhangban lévén, az EU számára elfogadható volt; azonban Málta a vitatott szerződést valójában hat évre kötötte meg 2004. április 16-án, mely eshetőséget az EU tárgyalási meghatalmazottai nem fogadtak el, illetőleg azt nem is tárták eléjük.

18 – Lásd továbbá a lenti 58. és azt követő pontokat.

51. Elsőként meg kell jegyezni, hogy a Bizottság sem a Bírósághoz benyújtott keresetének egyetlen pontjában, sem Málta azon ellenkérelmére adott válaszában, amelyben Málta kifejezetten felvetette a rendeletnek a tényállás megvalósulása időpontjában rá való alkalmazandósága kérdését, nem állította, hogy álláspontját bármilyen módon vagy bármely mértékben a csatlakozási szerződés hatálybalépését megelőzően Máltát esetlegesen terhelő kötelezettségre alapozta volna. Épp ellenkezőleg, válaszában világosan kijelentette, hogy „a Máltai Köztársaság pontosan ettől az időponttól, nevezetesen a csatlakozás időpontjától kezdődően nem tartotta tiszteletben a 3577/1992/EGK tanácsi rendeletből eredő kötelezettségeit".

52. Ilyen körülmények között a Bizottság mint az eljárást kezdeményező felperes nyilvánvalóan elmulasztotta azon kötelezettségét, hogy az ügy tisztázásához szükséges valamennyi körülményt előadja, amennyiben a későbbiek során egy korábbi kötelezettség fennállására kívánt támaszkodni. Ugyanis az ilyen helyzet ellentétes lenne a Bíróság eljárási szabályzata 42. cikke 2. §-ával, amelynek értelmében „[a]z eljárás további részében semmilyen új jogalapot nem lehet felhozni, kivéve, ha az olyan jogi vagy ténybeli helyzetből származik, amely az eljárás során merült fel".[19]

19 – Lásd a C-279/89. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben hozott ítélet (EBHT 1992., I-5785. o.) 14–17. pontját.

53. Mindazonáltal a Bíróság maga kérte a feleket nyilatkozattételre a tekintetben – a jelen ügy körülményei között a rendelet *ratione temporis* alkalmazhatóságára figyelemmel –, hogy a jóhiszeműség követelményének valamely szerződés hatálybalépését megelőző időszak során mennyiben kell jelentőséget tulajdonítani.

54. Fel lehet tenni a kérdést, hogy nem jelentheti-e egy jogalap Bíróság általi hivatalból történő figyelembevételét az, ha a Bíróságnak arról kellene határoznia, hogy valamely kötelezettségszegés olyan kötelezettség eredményeként merült-e fel, amelyre a Bizottság a keresetében vagy a válaszában nem hivatkozott.

55. Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a Bíróság hivatalból hivatkozhat, sőt, hivatkozni köteles a közrendi kérdéseket érintő jogalapokra, amennyiben azokra a felek nem hivatkoztak. Egyrészről viszont nem úgy tűnik, hogy a Bíróság korábban követte volna ezt a gyakorlatot annak érdekében, hogy egy tagállammal szemben kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás keretében a Bizottság állításain túlterjeszkedjen, valamint másrészről az EU bíróságai által ezen az alapon hivatkozott „közrendi kérdések" inkább lényeges eljárási szabályokhoz, mintsem lényeges jogi érvekhez kapcsolódnak.[20] Mindenesetre újszerű eljárásnak tűnne a Bíróság részéről, ha

20 – Ebből következően, például a szabályszerű pert megelőző eljárás (amely a Szerződés által előírt „lényeges biztosíték" – lásd a C-442/06. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet [EBHT 2008., I-2413. o.] 22. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot) tiszteletben tartásának elmulasztására a Bíróság hivatalból hivatkozhat, még abban az esetben is, ha maga a tagállam ezt kifejezetten nem tette meg. Egy fellebbezés keretében tett elhatárolás kapcsán lásd a C-367/95. P. sz., Bizottság kontra Sytraval és Brink's France ügyben hozott ítélet (EBHT 1998., I-1719. o.) 67. pontját.

a kötelezettségszegés miatt indított eljárásokban kiegészítené a Bizottság által a tagállammal szemben felhozott érveket. Álláspontom szerint egy hasonló eljárás nem lenne összeegyeztethető az ilyen eljárások védelvű, kvázi büntetőjogi természetével.

56. Mindenesetre a Bíróság kérdésére adott válaszában a Bizottság kifejtette azon nézetét, mely szerint (a) leendő tagállamként Málta köteles volt jóhiszeműen eljárni a 2001. október 26-i közös álláspont időpontjától kezdődően; és (b) a csatlakozási szerződés 2003. április 16-i aláírásának időpontjától kezdődően kétségkívül köteles volt tartózkodni az EU jogának megsértésétől. Ennek ellenére, folytatja a Bizottság, Málta mégis megkötötte a vitatott szerződést, olyan körülmények között, amelyek rosszhiszeműséget feltételeznek. E tekintetben a Bizottság a jóhiszeműség követelményét, és annak a bécsi egyezmény 18. és 26. cikkében való kifejeződését alapvető fontosságúnak tartja.

57. A kért megállapítás érdekében ugyanakkor álláspontom szerint a Bíróságnak nem csak azt kell megállapítania, hogy Málta arra vonatkozó kötelezettsége, hogy 2004. április 16-án ne kösse meg a vitatott szerződést, a csatlakozási szerződést aláíró és megerősítő leendő tagállami státuszából következett, hanem elsődleges kérdésként azt is, hogy maga a rendelet már a hatálybalépése előtt kötelezettséget róhatott a tagállamokra.

58. A közösségi vívmányok részét képező rendelet valamely tagállam csatlakozásával történő hatálybalépését megelőző időszak a rendelet elfogadása vagy közzététele és egy már tagállamnak minősülő államban történő hatálybalépése közötti időszakhoz hasonlítható. Bármilyen kötelezettségek is háruljanak egy leendő tagállamra a csatlakozást megelőző időszakban, azok nem lehetnek terhesebbek a tényleges tagállamokra a szabályszerű hatálybalépést megelőző hasonló időszakban háruló kötelezettségeknél. Következésképpen, csak abban az esetben lenne megfontolandó, hogy Málta közvetlenül a tagállammá válását megelőző időszakban kötelezettségszegést követett el, amennyiben az akkori 12 tagállam valamelyike megszegte volna a rendeletből eredő kötelezettségeit azáltal, hogy egy ehhez hasonló szerződést köt a rendelet 1992. december 7-i elfogadása vagy 1992. december 12-i közzététele, és annak 1993. január 1-jei hatálybalépése között.

59. E tekintetben nyilvánvaló, hogy egy rendelet teljes egészében (és mindenkire nézve, legyen szó tagállamokról, szervezetekről vagy személyekről) kötelező a hatálybalépésének időpontjától kezdve, de azt megelőzően nem – kivéve, ha a rendkívüli körülmények esetén rendelkezéseit kifejezetten

visszaható hatállyal kell alkalmazni.[21] Az EK 254. cikk (1) és (2) bekezdésében (jelenleg EUMSZ 297. cikk) rögzített szabály, amely biztosítja, hogy valamennyi rendelet hatálybalépésének napja pontosan meghatározható legyen, a jogbiztonság elvének lényeges kifejeződése. Ha a rendeleteknek a hatálybalépésük előtt ki kellene fejteniük a hatásukat, ez az időpont értelmét veszítené.

60. Jelen ügyben a rendelet nem tartalmaz kifejezetten visszaható hatályú rendelkezést. Épp ellenkezőleg, nemcsak a 11. cikk határozza meg pontosan, hogy a hatálybalépés napja 1993. január 1., hanem az 1. cikk (1) bekezdése is kifejezetten előírja, hogy a tengeri fuvarozási szolgáltatásnyújtás szabadsága *1993. január 1-jétől* alkalmazandó, valamint a 4. cikk (3) bekezdése kifejezetten előírja, hogy a *már meglévő* közszolgáltatási szerződések hatályban maradhatnak a lejáratuk napjáig. Ebben az összefüggésben (az akkori 12 tagállamot illetően[22]) a már meglévő szerződések kizárólag azon szerződéseket jelenthetik, amelyek 1993. január 1-jén (vagy esetlegesen a 6. cikk értelmében a rendelet hatálya alól átmenetileg mentesülő szolgáltatások tekintetében a vonatkozó átmeneti mentesülés megszűnésének időpontjában) léteztek.[23]

61. Ennek megfelelően úgy vélem, hogy nem lehetett volna felelősségre vonni *a rendelet 1. és 4. cikkéből eredő* kötelezettségei megszegéséért azt a tagállamot, amely 1992 decemberének végén anélkül kötött közszolgáltatási szerződést, hogy megfelelő közösségi szintű ajánlati felhívást tett volna közzé.

62. Való igaz, hogy jelenleg az EUSZ 4. cikk (3) bekezdése (korábban EK 10. cikk, ezt megelőzően EK-Szerződés 5. cikk) a tagállamok számára a jóhiszemű együttműködés általános kötelezettségét írja elő, amely egyet jelent azzal, hogy a tagállamoknak a Szerződésekből vagy az intézmények intézkedéseiből eredő kötelezettségeik teljesítésének biztosítása érdekében minden megfelelő intézkedést meg kell tenniük, elősegítve ezzel a Közösség (az Unió) feladatainak teljesítését, és tartózkodniuk kell minden olyan intézkedéstől, amely veszélyeztetheti a Szerződések célkitűzéseinek megvalósítását.

63. A Bíróság ez utóbbi kötelezettségre alapozta az Inter-Environnement Wallonie

21 – Ilyen rendkívüli körülményeket illetően lásd például a C-337/88. sz. SAFA-ügyben hozott ítéletet (EBHT 1990., I-1. o.).

22 – Lásd a fenti 45. pontot is.

23 – Lásd a fenti 20. pontot. A Bíróság a kérdés tekintetében nem határozott, azonban a C-122/09. sz., Enosi Efopliston Aktoploïas és társai ügyben hozott legutóbbi ítéletének (EBHT 2010., I-3667. o.) 15. és 17. pontjában, valamint a C-122/09. sz. ügyben hozott ítélet 10. pontjában hivatkozott C-285/05. sz., Enosi Efopliston Aktoploïas és társai ügyben 2006. szeptember 28-án hozott végzésének 19. pontjában foglalt útmutatás szerint a tagállam köteles lehet tartózkodni minden olyan lépéstől, amely a rendelet alkalmazását komolyan veszélyeztetné az átmeneti mentesülés időszakának megszűnését követően. Lásd továbbá a lenti 63. és azt követő pontokat, különösen a 65. pontot és a 25. lábjegyzetet.

ügyben hozott ítéletét,[24] amely szerint valamely irányelv által a végrehajtására előírt határidőn belül a címzett tagállamoknak tartózkodniuk kell az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek az ezen irányelvben meghatározott cél elérését komolyan veszélyeztetik.

64. Úgy vélem azonban, hogy az immár kialakult, irányelvekre vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlat nem ültethető át egyszerűen a rendeletekre. Az irányelv rendszerint meghatározza hatálybalépésének időpontját, és azt az időpontot, ameddig a tagállamok kötelesek azt végrehajtani. A Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint a tagállamoknak ezen időpontok közötti időtartam alatt kell tartózkodniuk az olyan jellegű rendelkezések meghozatalától, amelyek az irányelvben meghatározott cél elérését komolyan veszélyeztetik. A Bíróság soha nem állapította meg, hogy ez a kötelezettség egy korábbi, az irányelv elfogadása és/vagy közzététele, valamint a hatálybalépése közötti időszakban is fennáll. Egy hasonló ítélet álláspontom szerint újfent kiüresítené a hatálybalépés időpontjának fogalmát.

65. A rendeleteket illetően nem létezik átültetésre vonatkozó átmeneti időszak, csupán egy, az elfogadás és/vagy közzététel, valamint a hatálybalépés közötti időszak, amelyet követően a rendelet teljes egészében kötelező. Az Inter-Environnement Wallonie ügyre vonatkozó ítélkezési gyakorlat által hivatkozott időszak tehát rendeletek esetében nem létezik.[25]

66. Nem mennék el annak kimondásáig, hogy soha nem adódhatnak olyan körülmények, amelyek esetén megállapítható egy tagállam vétkessége a jóhiszemű együttműködési kötelezettség megsértése miatt egy olyan időpontban meghozott intézkedés következményeként, amikor egy irányelv vagy rendelet már létezett, azonban még nem lépett hatályba. Úgy vélem azonban, hogy ilyen esetben a szóban forgó jogszabály hatékony érvényesülését „komolyan veszélyeztető” intézkedés ismérvét különösen szigorúan kell értelmezni. Ilyen körülmények mellett kizárólag olyan intézkedést lehetne a jóhiszemű együttműködési kötelezettség megsértésének tekinteni, amely nem változtatható meg az irányelv átültetésére előírt határidő lejártáig, vagy amely valamilyen módon megakadályozná, hogy a rendeletet a célja elérésére alkalmas módon alkalmazzák.[26]

67. Noha igaz, hogy a szerződéses kötelezettségszegés megállapítására irányuló

24 – A C-129/96. sz. ügyben hozott ítélet (EBHT 1997., I-7411. o.) 45. pontja, és a rendelkező rész 2. pontja. Lásd továbbá Jacobs főtanácsnok indítványát, különösen annak 33. és 39., valamint azt követő pontjait.

25 – Elfogadom azt a mindeddig meg nem erősített lehetőséget, hogy valamely rendelet (és különösen a jelen rendelet) alkalmazásától való átmeneti eltérés vagy mentesülés az Inter-Environnement Wallonie ügyre vonatkozó ítélkezési gyakorlatban (lásd fenti 60. pontot és a 23. lábjegyzetet) foglalttal azonos kötelezettséget eredményezhet, azonban a jelen ügy egy olyan helyzetre vonatkozik, amelyben a rendeletnek a szóban forgó tagállamban való hatálybalépése időpontjában nem létezett ilyen eltérés vagy mentesülés.

26 – Lásd Jacobs főtanácsnoknak a fenti 24. lábjegyzetben hivatkozott Inter-Environnement Wallonie ügyre vonatkozó indítványa 42. és azt követő pontjait is.

eljárásokkal kapcsolatban nem létezik *de minimis* szabály[27] – a Bíróság bármilyen jelentéktelen vagy elszigetelt jogsértés esetén is megállapítja a kötelezettségszegést –, úgy tűnik számomra, hogy eltérő szabály alkalmazása lenne megfelelő azokban az esetekben, amelyekben az állítólagos kötelezettségszegés a szóban forgó jogszabály hatálybalépését megelőző intézkedés révén történt.

68. A jelen ügy tárgyát képező rendeletet illetően a Bizottságnak szükséges lett volna bizonyítania, hogy például a szóban forgó intézkedés a rendelet előírásainak való megfelelés minden lehetőségét annak hatálybalépését követő terjedelmesebb időtartamra eleve kizárta, vagy olyan lépések sorozatából állt, amelyek halmozottan és rendszeresen veszélyeztették a rendelet alkalmazását, vagy azt a rendelet rendelkezéseinek szándékos és/vagy nyilvánvaló megkerülése szándékával fogadták el.

69. Ezzel ellentétben egyetlen szerződés megkötése – bármilyen nyilvánvalóan is tiltotta volna azt a rendelet a hatálybalépését követően –, álláspontom szerint önmagában, további súlyosító körülmények hiányában, nem elegendő azon megállapítás alátámasztására, hogy valamely tagállam megsértette a jóhiszemű együttműködés kötelezettségét, *ha a szerződést a rendelet hatálybalépését megelőzően kötötték meg*. Bármely ettől eltérő álláspont elfogadása nemcsak a hatálybalépés időpontja jelentőségének, hanem a 4. cikk (3) bekezdésében foglalt kifejezett rendelkezésnek a tagadását is jelentené.

70. Ilyen esetben továbbá a Bizottságnak álláspontom szerint mindenekelőtt és legfőképp a jóhiszemű együttműködés kötelezettsége megsértésének, és nem a szerződés megkötésekor még nem hatályos rendelet 1. és 4. cikke megsértésének megállapítását kellett volna kérnie. Való igaz, hogy a Bíróság esetenként megállapította ezen általános kötelezettség valamely tagállam által történő megsértését akkor, amikor azt láthatóan nem kérelmezték,[28] azonban tudomásom szerint egy konkrétabb rendelkezés állítólagos, de nem bizonyított megsértésének megállapítására irányuló kérelem esetén ezt másodlagosan nem állapította meg, illetve olyan esetben sem, amikor a szerződésszegést eredményező intézkedés idején a rendelkezés már nem volt hatályban.

71. Ha helyes az általam imént levont következtetés azzal a feltételezett esettel kapcsolatban, hogy egy tagállam 1992 decemberének végén köt hasonló szerződést, mi következik ebből egy Máltához hasonló olyan tagállam esetén, amely nemcsak hogy a rendeletnek a területén való alkalmazandóságát megelőző időszakban, hanem a Szerződések

27 – Lásd például a 166/82. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben hozott ítélet (EBHT 1984., 459. o.) 24. pontját; a C-348/97. sz., Bizottság kontra Németország ügyben hozott ítélet (EBHT 2000., I-4429. o.) 62. pontját vagy a C-157/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben hozott ítélet (EBHT 2005., I-2911. o.) 44. pontját.

28 – Lásd például a C-507/04. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben hozott ítéletet (EBHT 2007., I-5939. o.).

hatálybalépése előtt, azt megelőzően kötötte meg a vitatott szerződést, hogy az Unió tagállamává vált volna?

72. Végezetül Máltát nem terhelhette több kötelezettség 2004 áprilisában, mint a feltételezett tagállamot 1992 decemberében. Ez a kötelezettség éppen hogy csak kisebb lehet. A nemzetközi szerződések joga szerinti ideiglenes kötelezettség – annak ellenére, hogy a jelentőségét illetően nincs teljes egyetértés – nem követelheti meg egy szerződés hatálybalépése előtt annak ugyanazon feltételekkel történő tiszteletben tartását, mint a hatálybalépését követően – máskülönben a hatálybalépés időpontjának ismételten nem lenne értelme.

73. Noha – mint azt megjegyeztem – a bécsi egyezmény előírásai nem kötelezőek Máltára nézve, és jóllehet a szabály értelmezése az elmúlt évek során bizonytalan volt, és hatóságonként eltért,[29] nyilvánvalónak tűnik, hogy az ideiglenes kötelezettség nem azt tiltja egy szerződő állam számára, hogy az bármely olyan intézkedést megtegyen, amely összeegyeztethetetlen lenne a szerződéssel, ha az már hatályos lenne, hanem inkább azt, hogy olyan intézkedéseket tegyen, amelyek valamilyen módon a szerződés valamely lényeges elemét veszélyeztetnék.

74. Ennek kapcsán nem állítanám, hogy az Európai Unióhoz történő csatlakozásról szóló szerződést aláíró és megerősítő valamely államot terhelő ideiglenes kötelezettség csupán abban áll, hogy tartózkodnia kell az olyan intézkedésektől, amelyek az európai uniós szerződések vagy a csatlakozási szerződés tárgyát vagy célját teljes egészében meghiúsíthatnák – bármely erre alkalmas intézkedés valóban nagyszabású lenne –, azonban úgy vélem, hogy az uniós tagságból eredő jövőbeli kötelezettséggel nem teljesen összeegyeztethető egyetlen magatartás rendszerint nem alkalmas arra, hogy egy ezt követő, kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásnak tegye ki az államot.

75. Úgy tűnik számomra, hogy a jelen ügyben – anélkül, hogy szükség lenne a Málta által előterjesztett, a 2001-es közös álláspontban említett időpontok és a végül megkötött szerződés létrejötte és megszűnése közötti eltérés magyarázatára szolgáló indokok megvizsgálására[30] – a Bíróságnak nem kellene helyt adnia a Bizottság kérelmének.

29 – A fenti 7. lábjegyzetben hivatkozott műben Klabbers számos forrást idéz, amelyek a következőképpen határozzák meg a kötelezettség lényegét: „bármely olyan intézkedéstől való tartózkodás, amely valamely fél számára a kikötött kötelezettség teljesítését lehetetlenné vagy terhesebbé tenné", „az aláírás és a megerősítés között semmi olyat nem tenni, ami meghiúsítaná a szerződés célját", semmi olyat nem „tenni, ami a másik fél által a szerződés hatálybalépésekor megtehető bármely intézkedést akadályozna", „a megerősítést megelőzően tartózkodni bármely olyan cselekménytől, amely alapvetően a szerződésben vállalt kötelezettség értékének megváltoztatására irányul", vagy nem tenni „rosszhiszeműen olyan intézkedést, amely szándékosan arra irányul, hogy megfossza a másik felet azon előnyöktől, amelyekre vonatkozóan a szerződéssel szemben jogszerű elvárásokat támasztott, és amelyekért megfelelő ellenszolgáltatást nyújtott".

30 – Lényegében Málta azt állítja, hogy i. köteles volt megvárni a GCCL szerkezetátalakításának befejezését és három új hajó átadását, mielőtt megfelelően értékelhette volna az útvonalhoz szükséges támogatás mértékét, és ii. a szerződés időtartamának megállapítása során a Bizottság iránymutatását követte (COM (2003) 595 végleges), amely csak a hat évet meghaladó időtartamot tekinti aránytalannak. E tekintetben csak annyit jegyeznék meg, hogy álláspontom szerint a kérdés megvizsgálása esetén ezt az igazolást nem lehetne eleve elutasítani.

76. Az ügy egyetlen szerződést érint. A csatlakozási tárgyalások során Málta világosan kifejezte azon szándékát, hogy az Unióhoz történő csatlakozása időpontját követő körülbelül hároméves vagy ennél hosszabb időszakra kívánja megkötni a szerződést. A Bizottság akkoriban nem emelt kifogást e szándék ellen, és – mivel a rendelet Máltára való alkalmazását illetően nem írta elő semmilyen feltételnek a csatlakozási okmányban történő rögzítését, és a tárgyalások során sem tért vissza erre a fejezetre – vélelmezhető, hogy a rendelettel összeegyeztethetőnek fogadta el a szóban forgó szerződést. A Bizottság most azt kifogásolja, hogy a ténylegesen megkötött szerződés időtartama meghaladta (kevesebb, mint három évvel) a 2001. október 26-i közös álláspontban előirányzott időtartamot. Ennek megfelelően tehát nem olyan intézkedésről van szó, amely hosszútávon komolyan veszélyezteti a rendelet Máltán való átfogó alkalmazását, hanem olyan intézkedésről, amely egy meghatározott szigetközi kabotázsszolgáltatást korlátozott ideig kizár a rendelet hatálya alól (meglehet az eredetileg bejelentettnél és elfogadottnál valóban hosszabb időtartamra).

77. Véleményem szerint, *mivel sem a rendelet, sem a Szerződések nem voltak hatályban Máltán a vonatkozó időszakban,* ez nem minősül olyan magatartásnak, amely indokolhatja annak megállapítását, hogy Málta leendő tagállamként megsértette a *rendeletből eredő* arra vonatkozó kötelezettségeit, hogy nem hiúsíthatja meg a Szerződések célját vagy tárgyát, vagy a rendelet jövőbeli alkalmazását.

Végkövetkeztetések

78. A fent előadott indokok alapján úgy vélem, hogy a Bíróságnak a keresetet el kell utasítania, és Málta kérelme alapján, valamint a Bíróság eljárási szabályzata 69. cikkének 2. §-a értelmében a Bizottságot kell kötelezni a költségek viselésére.